

MILOSRĐE DANAS

Milosrđe je jedna od najvećih ljudskih vrlina. Ono označava dobrovoljno, suosjećajno i aktivno pružanje pomoći čovjeku koji se nalazi u teškoj materijalnoj, tjelesnoj ili duhovnoj situaciji, u bijedi, patnji ili nesigurnosti. Milosrđe nije samo osjećaj sažaljenja prema drugome. Ono traži da učinimo konkretan korak kako bismo ublažili nečiju bol i patnju.

Milosrđe znači imati otvoreno srce za drugoga. Ono znači znati oprostiti, razumjeti, pomoći, podnijeti tuđu slabost i biti uz čovjeka onda kada mu je najteže. U kršćanskom smislu milosrđe nije samo ljudska vrлина ono je odraz samoga Boga, jer je Bog milosrdan i svoju ljubav ne uskraćuje čovjeku ni onda kada je slab, ranjen ili grešan. Kada govorimo o milosrđu, gotovo se odmah prisjetimo Isusove prispodobe o milosrdnom Samaritanu. Ona je jedan od najljepših primjera kako smo pozvani živjeti milosrđe.

Isus je tu prispodobu ispričao kao odgovor pismoznancu koji ga je iskušavao pitanjem: „*A tko je moj bližnji?*“ U tadašnjem židovskom društvu bližnjima su se prvenstveno smatrali pripadnici vlastitog naroda i vjere. Isus, međutim, širi pogled i pokazuje da se ljubav prema bližnjemu ne zaustavlja na granicama naroda, vjere, podrijetla ili osobnih odnosa.

Taj je čovjek putovao opasnim putem od Jeruzalema do Jerihona. Napali su ga razbojnici, opljačkali, pretukli i ostavili polumrtva pokraj puta. Prolazili su tim putem svećenik i levit. Vidjeli su ranjenoga čovjeka, ali su ga zaobišli. Samaritanac, kojega su Židovi u ono vrijeme smatrali pripadnikom neprijateljskog naroda, kada ga je ugledao, sažalio se. Prišao mu je, povio mu rane, stavio ga na svoje živinče, odveo u gostinjac i platio za njegovu skrb.

Tu vidimo veliku razliku između sažaljenja koje ostaje samo na riječima i pravoga milosrđa koje se pretvara u djelo. Samaritanac nije samo rekao: „*Žao mi je što ti se to dogodilo.*“ On je zastao. Dao je svoje vrijeme. Dotaknuo je njegove rane. Potrošio vlastita sredstva. Riskirao vlastitu sigurnost. Pomogao je potpunom strancu i to čovjeku koji mu, prema tadašnjim društvenim podjelama, nije bio „bližnji“.

Isus nam tako pokazuje da bližnji nije samo netko koga mi poznajemo ili volimo. Mi sami postajemo bližnji svakome čovjeku koji se nalazi u potrebi. Zato je Isusova zapovijed vrlo konkretna: „*Idi pa i ti čini tako.*“ Milosrđe nije nešto što samo promatramo kod drugih. Ono je poziv svakome od nas. Crkveni Oci i teolozi ukazuju na dublju, duhovnu simboliku te prispodobe. Ranjeni čovjek može predstavljati cijelo čovječanstvo ranjeno grijehom, patnjom i udaljenošću od Boga. Dobri Samaritanac u toj se simbolici prepoznaje u Isusu Kristu koji

prilazi ranjenom čovjeku, ne prolazi pokraj njega, nego ga uzima u svoju brigu. Gostinjac se može razumjeti kao slika Crkve, mjesta u kojem ranjeni čovjek prima pomoć, ozdravljenje i Božju milost. Isus dolazi čovjeku upravo tamo gdje se on nalazi: ranjenom, slabom i nemoćnom.

Ova nam prispodoba pokazuje da je milosrđe uvijek konkretno. Ono traži vrijeme, pažnju, strpljenje, žrtvu i ponekad odricanje od vlastite udobnosti. Možemo govoriti o tjelesnim djelima milosrđa: gladnoga nahraniti, žednoga napojiti, putnika primiti, bolesnika i utamničenika pohoditi, siromaha pomoći, mrtvoga pokopati. Ali postoje i duhovna djela milosrđa: grešnika opomenuti, neuka poučiti, žalosna i nevoljna utješiti, sumnjivca savjetovati, uvredu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi i za žive i mrtve Boga moliti.

Ponekad nam se čini da za milosrđe trebamo učiniti nešto veliko. Međutim, milosrđe često počinje vrlo jednostavno, osmijehom, riječju ohrabrenja, telefonskim pozivom osamljenoj osobi, strpljenjem prema članu obitelji, oprostom, spremnošću da saslušamo čovjeka koji pati ili tihom pomoći koju nitko drugi neće vidjeti.

U etici se milosrđe promatra kao moralna vrlina. Pravda se temelji na zakonima, pravima i dužnostima, dok je milosrđe dar koji se daje slobodnom voljom. Zato se često govori o potrebi ravnoteže između pravde i milosrđa. Pravda bez milosrđa može postati hladna i okrutna, dok milosrđe bez ikakvog odnosa prema istini i odgovornosti može dovesti do novih nepravdi. Kršćansko milosrđe, međutim, ne znači odobravati zlo. Oprost ne znači reći da zlo nije bilo zlo. Milosrđe ne znači zatvarati oči pred nepravdom. Ono znači gledati čovjeka očima ljubavi, željeti njegovo dobro i istodobno ostati vjeran istini.

A kako danas živjeti milosrđe?

Prije svega, potrebno je dopustiti Bogu da dotakne naše vlastito srce. Teško je biti milosrdan prema drugima ako sami nismo svjesni koliko je nama potrebno Božje milosrđe. Zato trebamo Bogu predati svoje osobne brige, svoje obitelji, svoje odnose, svoje slabosti, ali i cijeli svijet. Trebamo učiti izgovarati s pouzdanjem: „Isuse, uzdam se u Tebe.“ Ako želimo živjeti milosrđe, trebamo naučiti prepoznavati Isusa u čovjeku koji pati, u bolesniku, usamljenom susjedu, siromašnoj obitelji, osobi koja traži pomoć, ali i u osobi koja nas možda iritira, povrijedila nas je ili nam je teško voljeti je. Upravo ondje gdje nam je najteže pokazati ljubav, ondje se naše milosrđe najviše provjerava. Potrebno je također živjeti sakramentalnim životom. U sakramentima nam Bog daje svoju milost, čisti i liječi naše slabosti te nas hrani svojom

ljubavlju. Čovjek koji dopušta Bogu da ga liječi može postupno postajati sposoban i sam postajati sredstvo Božjeg milosrđa drugima.

Milosrđe se zato ne događa samo velikim djelima. Ono počinje u našem domu, u obitelji, među prijateljima, na poslu, u susjedstvu, u načinu na koji razgovaramo s drugima i u načinu na koji gledamo čovjeka koji je drugačiji od nas. Možda danas pored nas postoji netko tko je poput ranjenog čovjeka iz Isusove prispodobe. Netko čiju ranu ne vidimo. Netko tko je usamljen, povrijeđen, obeshrabren ili umoran od života.

Hoćemo li samo proći pokraj njega? Ili ćemo zastati? Isus nam i danas govori: „Idi pa i ti čini tako.“ Svijet ne mijenjaju samo bogati, moćni i uspješni. Svijet se mijenja onda kada čovjek dopusti da ga Božje milosrđe preobrazi i kada to milosrđe počne darivati drugima. Zato se pouzdajmo u Božje milosrđe. Dopustimo da ono najprije izliječi naše srce, a zatim po nama dotakne i srca drugih. Molimo za sebe, za svoje obitelji, za one koji pate, za one kojima je teško oprostiti i za cijeli svijet. Isuse, uzdam se u Tebe.

Tekst pripremila: s. Jaira Udovičić ZSJM